

**КЛАСИЧНИЙ ПРИВАТНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
КАФЕДРА ТУРИЗМУ ТА ГОТЕЛЬНО-РЕСТОРАННОЇ СПРАВИ**

СИЛАБУС

навчальної дисципліни
«ТУРИЗМОЛОГІЯ ТА ЕКСКУРСОЛОГІЯ»

КОНТАКТНА ІНФОРМАЦІЯ ТА ТЕХНІЧНОЇ ДОПОМОГА

Викладач	Дашевська Ірина Миколаївна
Контактний тел.	+38(097)168-71-27
Е-mail:	idashevaska@gmail.com
Сторінка курсу на сайті підтримки навчальних програм КПУ	http://www.zhu.edu.ua/cpu_edu/course/view.php?id=663
Консультації	<i>Очні консультації:</i> вівторок, середа 9-15 а.501с, корпус ІЗСТ КПУ <i>Консультації off-line:</i> шляхом повідомлення на сторінці навчальної дисципліни сайту підтримки навчальних програм КПУ http://www.zhu.edu.ua/cpu_edu/message

АНОТАЦІЯ

Навчальна дисципліна «Туризмологія та екскурсіологія» є нормативною для студентів магістерської програми спеціальності 242 Туризм і рекреація (освітня програма: Туризм і рекреація).

Згідно з навчальним планом денної форми навчання вивчення дисципліни заплановано на 2 семестр (1 курс).

Курс готує фахівців, здатних не лише організовувати тури, але й вдосконалювати туристичні послуги, зокрема екскурсійну діяльність, використовуючи сучасні педагогічні та психологічні методики.

Дисципліна «Туризмологія та екскурсіологія» дає здобувачам вищої освіти:

- розуміння теоретичних і практичних аспектів туризму та екскурсійної діяльності.
- навички планування та проведення екскурсій, організації туристичних програм.
- вміння аналізувати психологічні особливості екскурсантів та будувати ефективну комунікацію.
- поглиблені знання про сучасні тенденції у туризмі та екскурсіях.
- спосіб створення освітнього контенту через туризм та екскурсії, що сприяє розвитку культурного обміну та пізнання світу.

Освітній процес з дисципліни здійснюється за такими формами: навчальні заняття; самостійна робота; контрольні заходи. Видами навчальних занять згідно з навчальним планом є: лекції; практичні заняття, а також консультації.

Під час практичних занять студенти отримують реальний досвід розробки і проведення екскурсій, розвивають навички управління туристичними процесами, навчаються оцінювати та покращувати якість туристичних послуг, що значно підвищує їхню конкурентоспроможність на ринку праці.

Самостійна робота студентів полягає у засвоєнні вивченого навчального матеріалу в час, вільний від обов'язкових навчальних занять, без участі викладача.

Консультації призначені для роз'яснення студентам теоретичних або практичних питань.

Засвоєння навчального матеріалу перевіряється за допомогою поточного контролю, який здійснюється на практичних заняттях у формі усних відповідей, самостійних робіт та підсумкових тематичних контрольних робіт.

Підсумковий (семестровий) контроль після завершення 2 семестру здійснюється у формі іспиту.

ФОРМАТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Всього кредитів	Всього годин	Аудиторних годин	У тому числі			Сам. робота
			Лекц.	Лабор.	Семін. (практ.)	
3	90	30	18	-	12	60

ОЗНАКИ ДИСЦИПЛІНИ

Курс (рік навчання)	Семестр	Цикл підготовки	Нормативна/вибіркова
1	2	професійної	нормативна

МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета навчальної дисципліни

Метою навчальної дисципліни формування цілісної уяви про туризм як соціальний інститут, як певну форму природно-суспільного буття та життєдіяльності людини, яка подорожує, а також оволодіння знаннями про сутність проведення екскурсійної діяльності як важливої складової туризму.

Завдання навчальної дисципліни:

- ознайомлення з науковими підходами та методологією вивчення туризму;
- опанування основами теорії туризму, його еволюції та ключових концепцій;
- вивчення методів дослідження туризму як соціального і економічного явища;
- формування комплексного розуміння розвитку туризму, дослідження тенденцій та особливостей цієї галузі, підготовка до роботи у туристичних організаціях;
- вивчення туризму як філософсько-культурного феномену;
- розуміння глибинних цінностей туризму для розвитку суспільства, культурного обміну та міжкультурної взаємодії;
- переосмислення туризму як способу пізнання світу і формування особистості;
- вивчення історії розвитку туризмології як науки;
- аналіз основних етапів формування теорії та практики туризму;
- огляд наукових досліджень, що сформували сучасні уявлення про туризм;
- вивчення ролі екскурсій у навчанні та пізнанні історичних, культурних і природних об'єктів;
- використання екскурсій як інтерактивного способу передачі знань;
- вивчення методів підготовки і проведення екскурсій;
- основні вимоги до організації екскурсійного процесу, включно з підбором інформації, маршрутів, аудиторії;
- розробка ефективних сценаріїв екскурсій з урахуванням освітніх, культурних і розважальних цілей;
- вивчення екскурсії як форми педагогічної діяльності;
- аналіз екскурсій як освітнього процесу, що допомагає учасникам активно засвоювати матеріал через безпосередню взаємодію з культурними або природними об'єктами;

- формування навичок проведення екскурсій, орієнтованих на навчання;
- опанування методами залучення аудиторії, утримання її уваги та створення сприятливої атмосфери під час екскурсії.
- розуміння важливості емоційного комфорту учасників екскурсії.
- пошук інноваційних підходів до екскурсійної діяльності: використання новітніх технологій, інтерактивних методів і мультимедійних засобів.
- розробка креативних рішень для покращення якості екскурсійних програм.
- вивчення сучасних тенденцій у туризмі й екскурсіях, таких як віртуальні екскурсії та екотуризм.

У результаті вивчення дисципліни студенти повинні знати:

- основні концепції туризмології, її теоретичні основи та методологічні підходи до вивчення туризму як соціально-економічного явища;
- методи наукового дослідження у сфері туризму: аналіз, синтез, порівняння, моделювання туристичних процесів;
- історичний розвиток туризму як суспільного явища та еволюція наукових підходів до його вивчення;
- основні етапи становлення туризмології як наукової дисципліни та внесок ключових дослідників у розвиток цієї галузі знань;
- особливості підготовки та проведення екскурсій: вибір теми, підбір об'єктів, розробка маршруту, сценарій екскурсії;
- вимоги до екскурсовода: знання матеріалу, комунікативні здібності, адаптація до різних типів аудиторій;
- педагогічні цілі екскурсії: розвиток критичного мислення, пізнавального інтересу та навичок спостереження;
- психологічні аспекти взаємодії з туристами під час екскурсій: як враховувати вікові, соціальні та культурні особливості учасників;
- методи залучення уваги, утримання інтересу та управління емоційним кліматом групи;
- інноваційні підходи до екскурсій: використання нових технологій, інтерактивних методів та мультимедійних засобів;
- розробка нових екскурсійних продуктів, таких як віртуальні екскурсії, тематичні квести та екологічні тури.

Після вивчення дисципліни студенти повинні вміти:

- розробляти туристичні маршрути, організовувати екскурсії та забезпечувати якісне обслуговування туристів.
- володіти психологічними та педагогічними знаннями для ефективної роботи з різними групами клієнтів.
- використовувати сучасні технології для вдосконалення екскурсійної та туристичної діяльності.

Відповідно до освітньо-професійної програми підготовки магістрів спеціальності 242 Туризм і рекреація (освітня програма Туризм і рекреація) вивчення дисципліни «Туризмологія та екскурсологія» сприяє формуванню **компетентностей та програмних результатів навчання:**

Загальні компетентності:

- ЗК 1. Здатність до організації, планування, прогнозування результатів діяльності.
- ЗК 2. Здатність вести професійну діяльність у міжнародному та вітчизняному середовищі.
- ЗК 4. Здатність розробляти проекти та управляти ними.
- ЗК 8. Здатність працювати в команді.

Спеціальні (фахові) компетенції:

СК 1. Здатність застосовувати у професійній діяльності категорійно-термінологічний апарат, концепції, методи та

інструментарій системи наук, що формують науковий базис туризму та рекреації.

СК 2. Здатність планувати і виконувати наукові та/або прикладні дослідження у сфері туризму та рекреації.

СК 5. Здатність оперувати інструментами збору, обробки інформації, аналізувати та управляти туристичною інформацією.

СК 6. Здатність до аналізу, прогнозування, планування бізнес-процесів та геопросторового планування у сфері туризму та рекреації.

СК 8. Здатність створювати та організовувати ефективні комунікації в процесі управління туристичною організацією, а також управляти персоналом, сприяючи підвищенню мотивації та якості обслуговування клієнтів.

Програмні результати навчання

РН 1. Спеціалізовані концептуальні знання, що включають сучасні наукові здобутки, критичне осмислення проблем у сфері туризму та рекреації і на межі галузей знань.

РН 4. Проводити аналіз геопросторової організації туристичного процесу, проектувати його стратегічний розвиток на засадах сталості.

РН 6. Аналізувати та оцінювати діяльність суб'єктів туристичного ринку, планувати результати їх стратегічного розвитку.

РН 10. Приймати ефективні рішення у сфері туризму та рекреації щодо розв'язання широкого кола проблем, зокрема безпеки і якості туристичного обслуговування.

РН 13. Оцінювати результати власної роботи, демонструвати лідерські навички і працювати в команді.

РН 14. Аналізувати, формулювати і реалізовувати ефективні комунікації в процесі управління туристичною організацією, підвищення мотивації персоналу та якості обслуговування клієнтів.

ПЛАН КУРСУ

№ з/п	Назва змістовних модулів та тем	Всього	Кількість аудиторних годин			
			Денна форма		Заочна форма	
			л	пр	л	пр
1.	Теоретико-методологічні складові туризмології	10	2		1	1
2.	Об'єкт, предмет і завдання туризмології	10	2	1		
3.	Філософія туризму як концептуальна основа туризмології	10	2	2	1	1
4.	Генеza туризмологічного знання	10	2	1		
5.	Екскурсійний метод пізнання	10	2	2		1
6.	Екскурсійна методика: особливості, вимоги	10	2	2	2	2
7.	Екскурсія як педагогічний процес	10	2	2		1
8.	Психологія в екскурсійному обслуговуванні	10	2	1	2	1
9.	Шляхи удосконалення екскурсійної діяльності	10	2	1		1
	Всього:	90				

ФОРМИ КОНТРОЛЮ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

У процесі вивчення навчальної дисципліни «Туризмологія та екскурсологія» використовуються наступні види контролю:

1. Поточний контроль – здійснюється протягом семестру шляхом опитування на семінарських (практичних) заняттях, участь у дискусії, відповіді на проблемні запитання, перевірки виконання домашніх завдань, виконання практичних робіт, модульних контрольних робіт. За змістом він включає перевірку ступеню засвоєння студентом навчального матеріалу, який охоплюється темою лекційного та семінарського заняття, уміння самостійно опрацьовувати навчально-методичну літературу, здатність осмислювати зміст теми, уміння публічно та письмово представити певний матеріал, а також виконання завдань самостійної роботи.

2. Підсумковий семестровий контроль – здійснюється у іспит у відповідно до графіка освітнього процесу.

Для оцінювання студентів використовується система накопичування балів. Згідно з «Положенням про організацію освітнього процесу в КПУ» підсумкова оцінка з дисципліни виставляється за 100-бальною шкалою з наступним переведенням у національну шкалу та шкалу ECTS.

Бали нараховуються за виконання завдань аудиторної роботи, домашніх завдань до практичних занять, аудиторних самостійних робіт.

Результати поточного контролю здобувачів вищої освіти є складовими елементами підсумкової оцінки з дисципліни.

Оцінка рівня роботи студента протягом семестру під час навчальних занять та самостійної роботи здійснюється у межах 90 балів. Вага іспиту підсумковій оцінці складає 10 балів.

РОЗПОДІЛ БАЛІВ ПОТОЧНОГО ТА ПІДСУМКОВОГО (СЕМЕСТРОВОГО) ОЦІНЮВАННЯ

Поточне оцінювання та самостійна робота									Комплексний підсумковий модуль (екзамен)	Сума
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	10	100
10	10	10	10	10	10	10	10	10		

T2, T2 ... T9 – теми змістових модулів.

Шкала оцінювання: 100-бальна, національна та ЄКТС

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за шкалою ЄКТС	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90-100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
75-81	C	задовільно	
67-74	D		
60-66	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Галасюк С., Нездоймінов С. Організація туристичних подорожей та екскурсійної діяльності / С. Галасюк, С. Нездоймінов. – Київ : Центр учбової літератури, 2019. – 248 с.
2. Негодченко В. Екскурсологія : підручник. / За заг. ред. доктора юридичних наук, професора, В. Негодченка. – Київ : Каравела, 2023. – 370 с.
3. Пазенок В. С. та ін. Туризмологія (теорія туризму): навч.-метод. посіб. зі спецкурсу / В. С. Пазенок, В. К. Федорченко, О. А. Кручек, І. М. Мініч. – К. : КУТЕП, 2010. – 70 с.
4. Теоретичні основи туризмології. Навч. посібн. для студентів вищих навчальних закладів / Я. Б. Олійник, А. В. Степаненко. – К.: Ніка-Центр, 2005. – 316 с.
5. Туризмологія: концептуальні засади теорії туризму : монографія / Кручек О. А. та ін. Київ : Академія, 2013. 368 с.
6. Туризмологія: концептуальні засади теорії туризму : науково-навчальне видання. Київ : КУТЕП, 2008. 825 с.

Додаткова

1. Бабарицька В., Короткова А., Малиновська О. Екскурсознавство і музеєзнавство : Навчальний посібник. – 2-ге вид. – К.: Альтепрес, 2012. – 444 с.
2. Організація екскурсійної діяльності. Опорний конспект лекцій. Укладач О.О. Каролоп. – К.: Видавничий центр КНТЕУ. – 2002. – 45 с.
3. Чагайда І. М., Грибакова С. В. Екскурсознавство. Навчальний посібник. – К.: “Кондор”, 2004. – 204 с.

ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

1. Закон України «Про туризм» – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/324/95-%D0%B2%D1%80#Text>
2. Офіційний сайт ООН [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.un.org>
3. Список всесвітньої спадщини ЮНЕСКО – Режим доступу: <https://vue.gov.ua>
4. World Tourism Organization UNWTO – Режим доступу : <https://www.unwto.org/>
5. Державне агентство розвитку туризму України – Режим доступу: <https://www.tourism.gov.ua/>
6. Офіційний сайт Держкомстату України [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua>.
7. Електронні фахові наукові видання Національної наукової бібліотеки України імені В.І.Вернадського. – Режим доступу: http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?C21COM=F&I21DBN=UJRN&P21DBN=UJRN
8. Туристичний портал [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.tour.com.ua
9. World Treavel & Tourism Counsil. – Режим доступу: <https://wttc.org/>.